СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Небезпечні природні процеси і явища»

Компонента освітньої програми *–вибіркова (3)*

Освітньо-професійна програма	**Середня освіта (Географія)**
Спеціальність	014 Середня освіта (Географія)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Холявчук Дарія Іванівна, к. геогр. н. https://terra.chnu.edu.ua/dariya-ivanivna-holyavchuk/
Контактний тел.	+380502648008
E-mail:	d.kholyavchuk@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3732
Консультації	Очні консультації - вівторок 14.40 - 15.40 (за попередньою домовленістю); Онлайн консультації - четвер 14.40 - 15.30

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення закономірностей розвитку небезпечних природних процесів і явищ, прогнозування їх розвитку та оцінка є одним з найважливіших завдань сучасної фізичної географії. Володіння базовими знаннями сутності та проходження небезпечних природних процесів та явищ є цінним для майбутнього вчителя географії з огляду на забезпечення наскрізних змістових ліній «екологічна безпека та сталий розвиток» та «здоров'я і безпека» при викладанні шкільної географії.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. БАЗОВІ ПОНЯТТЯ ТА ТЕОРІЯ НЕ БЕЗПЕЧНИХ ПРИРОДНИХ ЯВИЩ	
Тема 1	Природні небезпеки та надзвичайні ситуації: визначення, коротка характеристика та класифікація
Тема 2	Чинники та умови виникнення природних небезпек
Тема 3	Динаміка та повторюваність небезпечних природних процесів та явищ

МОДУЛЬ 2. НЕБЕЗПЕЧНІ АТМОСФЕРНІ ТА ГІДРОЛОГІЧНІ ПРОЦЕСИ І ЯВИЩА	
Тема 1	Динаміка атмосфери та пов'язані небезпечні атмосферні явища
Тема 2	Посушливі атмосферні явища
Тема 3	Екстремальні атмосферні опади, повені та паводки
Тема 4	Небезпечні електричні явища
Тема 5	Тумани та смоги
Тема 6	Пилові бурі, вітровали та буреломи
МОДУЛЬ 3. НЕБЕЗПЕЧНІ ГЕОМОРОФЛОГІЧНІ ТА ГЕОЛОГІЧНІ ЯВИЩА ТА ПРОЦЕСИ	
Тема 1	Динаміка літосфери та пов'язані небезпечні геоморфологічні та геологічні

	явища
Тема 2	Небезпечні ерозійні процеси
Тема 3	Проєктна робота у позакласній роботі та навчанні природничих наук
Тема 4	Небезпечні гравітаційні геоморфологічні процеси
Тема 5	Небезпечні карстові процеси
Тема 6	Землетруси, цунамі та вулкани
Тема 7	Адаптація та протидія небезпечним природним процесам і явищам

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Під час викладання курсу залучено комплекс методів та совітніх технологій:

● словесні методи (лекція, консультація, дискусія),

• практичні картографічні, статистично-розрахункові роботи, • наочні методи (презентації, відеоматеріали).

• робота з навчальними матеріалами та онлайн-базами геопросторових даних

• інтерактивні навчальні ігри та симуляції

• електронне та інтерактивне онлайн-навчання (онлайн курси Coursera, Prometheus, Moodle, ютуб-канал кафедри)

• самостійна робота за програмою навчальної дисципліни

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного контролю: Усні й письмові відповіді на питання, письмові відповіді на поточний тестовий контроль; перевірка виконання практичних робіт та їх публічний захист, ходу самостійної роботи, контрольні й модульні письмові роботи. Самостійна робота виконується у формі анотацій, презентацій та ілюстративних матеріалів (у електронній формі, на паперових носіях), що унаочнюють окремі питання курсу і передбачаю усний контроль-обговорення та тести;

Форма підсумкового контролю: залік в усній формі із відповіддю на теоретичні питання та виконанням практичних завдань.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою, де враховуються результати поточного, модульного та підсумкового контролю.

За виконання практичних завдань здобувач може отримати максимум 30 балів, з них 5 балів відведено на перевірку самостійної роботи, за модульні контрольні – 30 балів, з них 5 балів відведено на перевірку самостійної роботи. Відповідно за виконання самостійної роботи здобувач може отримати максимум 10 балів.

За перший змістовий модуль здобувач може отримати максимально 12 балів, за другий – 24, за третій – 24 бали.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS		Критерії оцінок
		Оцінка	Пояснення	
90-100	**Зараховано**	**A**	**Відмінно**	“Відмінно” – студент детально знає теоретичний матеріал та вільно презентує
			(відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)	результати практичних робіт. Студент вільно визначає небезпечні природні явища і процеси, їх види та прояви. На запитання викладача за програмою курсу відповідає не вагаючись. Виконав всі види практичних робіт. Опрацював теми для самостійного вивчення.
80–89	**Зараховано**	**B**	**Дуже добре** (вище середнього рівня з кількома помилками)	“Дуже добре” – студент знає теоретичний матеріал, виконав практичні роботи, оперує, уміє пояснити сутність основних понять. Студент здебільшого визначає та пояснює небезпечні природні явища і процеси, їх види та прояви. На запитання відповідає. Виконав всі практичні роботи та демонструє знання тем самостійної роботи.

70–79		**C**	**Добре** (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)	“Добре” – Все вище вказане виконує не повною мірою, однак знає теорію й практику, виконує завдання викладача. Визначає та пояснює небезпечні природні явища і процеси, їх види та прояви. При відповідях на запитання інколи вагається, але знаходить правильні рішення. При повторенні матеріалу відразу працює якісніше. Виконав всі практичні роботи.
60–69	**Зараховано**	**D**	**Задовільно** (непогано, але зі значною кількістю недоліків)	“Задовільно” – знає основні теоретичні положення, виконав більшу частину практичних. Орієнтується в небезпечних природних явищах і процесах, їх видах та проявах. Відповідає на переважну частину запитань викладача.
50–59		**E**	**Достатньо** (виконання задовольняє мінімальним критеріям)	“Достатньо” – все вище вказане виконує не повною мірою, однак виконав більшу частину практичних робіт. Має уявлення про небезпечні природні явища і процеси, їх види та прояви. На половину запитань викладача відповідає.
35–49	**Незараховано**	**FX**	**Незадовільно** (з можливістю повторного складання)	“Незадовільно” – не виконані вимоги для оцінки “достатньо”, але студент виконує додаткові завдання в межах програми курсу.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання академічної доброчесності в Чернівецькому національному університеті імені Ю. Федьковича регламентується такими нормативними документами:

✓ Правила академічної доброчесності
✓ Етичний кодекс
✓ Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича

Політика щодо термінів виконання робіт та перескладання	Роботи, які здані пізніше встановлених поточних термінів виконання робіт без
	поважних причин, не оцінюються. Перескладання рубіжних контролів (модулів) відбувається за дозволом лектора за наявності документів, що підтверджують поважні причини

Політика академічного плагіату, фальсифікації і фабрикації	Списування під час контрольних і самостійних робіт, іспиту заборонені (і т.ч. із використанням мобільних девайсів). У випадку виявлення таких порушень роботи не оцінюватимуться
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, академічна мобільність) навчання може відвідуватись індивідуально у формі онлайн

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Воропай Л. І., Куниця М. О. Українські Карпати. Київ : Радянська школа, 1966. 167 с.
2. Географічна енциклопедія України: В 3 т. / За ред. О. Маринича. Київ : Українська Радянська Енциклопедія ім. М. Бажана, 1989. 1993. 3. Гродзинський М. Д. Основи ландшафтної екології: Підручник. Київ : Либідь,1993. 224 с.
4. Гродзинський М. Д. Пізнання ландшафту: місце і простір: Монографія. У 2-х т. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2005. Т.2. 503 с.
5. Гродзінський М.Д. Основи ландшафтної екології: Підручник.-К.: Либідь,1993.-224 с.
6. Денисик Г. І. Лісополе України. Вінниця : Тезис, 2001. 284 с. 7. Екологічні проблеми Буковини За ред. В.П. Коржика. Чернівці : Зелена Буковина, 2002. 168 с.
8. Карпатський біосферний заповідник. Офіційна сторінка. URL: http://cbr.nature.org.ua/rec_u.htm
9. Карпатський національний природний парк. Загальні відомості. URL: http://www.yaremcha.com.ua/knpp.html.
10. Киналь О., Крогулець Е., Грузинський Т. Моделювання природних систем. Агрокліматичні властивості території Чернівецької області в аспекті регіональних змін клімату на початку XXI століття. Варшава, 2011. Кам'янець–Подільський : ПП Мошинський В. С., 2011. Том1. 156 с.
11. КинальО., Крогулець Е. Гідрокліматичні особливості зволоження територій / О. Киналь, Кам'янець–Подільський: ПП Мошинський В. С., 2009. 108 с.
12. Клімат України [за ред. В.М. Ліпінського]. Київ : Видавництво Раєвського, 2003. 343 с.
13. Маринич О. М., Шищенко П.Г. Фізична географія України: Підручник. 3 - те вид. Київ : Знання, 2006. 511 с.
14. Природа Волинської області / За ред. проф. К. І. Геренчука. Львів : Вища шк., 1975. 171 с.
15. Природа Львівської області / за ред. проф. К. І. Геренчука. Львів : Вища шк.,

1968. 182 с.
16. Природа Тернопільської області / за ред. проф. К. І. Геренчука. Львів : Вища шк., 1979. 159 с.
17. Природа Хмельницької області / за ред. проф. К. І. Геренчука. Львів : Вища шк., 1980. 186 с.
18. Природа Чернівецької області / за ред. проф. К. І. Геренчука. Львів : Вища шк., 1978. 158 с.
19. Середнє Придністров'я [наук. ред. Денисик Г.І.]. Вінниця : Теза, 2007. 431 с.
20. Національний атлас України. Київ : Картографія, 2007. 440 с. 21. Степаненко С. Динаміка та моделювання клімату: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Одеса : Екологія, 2013. 204 с. 22. УкрГМІ. Розроблення сценаріїв зміни кліматичних умов в україні на середньо- та довгострокову перспективу з використанням даних глобальних та регіональних моделей. Звіт про науково-дослідну роботу. Київ, 2013. 135 с.
23. Oke, T.R. (1987) Boundarylayerclimates. London, Routledge. 24. Yoshino, M.(1975) Climatein a SmallArea, UniversityofTokyoPress, Tokyo. 25. IPCC, 2019: SummaryforPolicymakers. In: IPCC SpecialReportontheOceanandCryospherein a ChangingClimate[H.-O. Pörtner, D.C. Roberts, V. Masson-Delmotte, P. Zhai, M. Tignor, E. Poloczanska, K. Mintenbeck, A. Alegría, M. Nicolai, A. Okem, J. Petzold, B. Rama, N.M. Weyer (eds.)]. Inpress.
26. IPCC, 2019: SummaryforPolicymakers. In: ClimateChangeandLand: an IPCC specialreportonclimatechange, desertification, landdegradation, sustainablelandmanagement, foodsecurity, andgreenhousegasfluxesinterrestrialecosystems [P.R. Shukla, J. Skea, E. CalvoBuendia, V. Masson-Delmotte, H.- O. Pörtner, D. C. Roberts, P. Zhai, R. Slade, S. Connors, R. vanDiemen, M. Ferrat, E. Haughey, S. Luz, S. Neogi, M. Pathak, J. Petzold, J. PortugalPereira, P. Vyas, E. Huntley, K. Kissick, M. Belkacemi, J. Malley, (eds.)]. Inpress

Інформаційні ресурси

1. Освітній проект «На урок». URL: https://naurok.com.ua/
2. Онлайн-медіа про освіту та виховання дітей в Україні «Освіторія». URL: https://osvitoria.media/
3. Студія онлайн-освіти "EdEra". URL: https://www.ed-era.com/courses/